

POROČILO S 1. SREČANJA ZA PRIPRAVO NOVEGA LOKALNEGA MLADINSKEGA PROGRAMA

Srečanje je potekalo **11. maja 2019 med 19.00 in 21.00** uro v dvorani Večnamenskega centra Cerklje ob noči.

Udeležilo se ga je 15 mladih (liste prisotnosti ni bilo).

Srečanje v sodelovanju z Blažem Makucem in Nino Bavčar Čargo pripravil in izpeljal Borut Cink z Mladinskega sveta Slovenije.

Nameni srečanja:

- Oblikovati model za posvetovanja z mladimi (in tudi drugimi starostnimi ter družbenimi skupinami v občini)
- Vzpostaviti model posvetovanj in sodelovanja med mladimi in občino
- Vzpostavitev občutka slišnosti mladih s strani občine in želje po prispevanju k delu občine
- Krepitev zaupanja med mladimi in občino
- Dvigniti zavest med mladimi o dejavnosti občine na področju mladine in mladinskega dela

Cilji srečanja:

- Omogočiti prostor za dialog med mladimi in predstavniki občine
- Zbrati 30 mladih in izvesti posvetovanje o njihovih potrebah predlogih, idejah, ki se jih upošteva pri pripravi lokalnega programa za mlade
- Predstaviti načrt priprave lokalnega programa za mlade
- Pridobiti ideje, predloge in želje mladih na naslednjih področjih:
  1. Zaposlovanje
  2. Stanovanja
  3. Participacija
  4. Mladinsko organiziranje
  5. Mobilnost in prosti čas
  6. Informiranje

Program srečanja:

Čas	Aktivnost in metodologija	Oseba	Material
19.00-19.10	Pozdrav udeležencev	Blaž	
19.15-19.30	Predstavitev namenov in ciljev srečanja Predstavitev poteka aktivnosti	Nina Borut	
19.30-20.20	Posvetovanje z mladimi: Metoda: Prostor je razdeljen na 6 omizij, kjer se na vsaki izmed miz naslovi eno izmed identificiranih tem. Udeleženci se posedejo okoli miz, glede na lasten interes, pri čemer pa ima vsaka miza na voljo 3-5 stolov.	Borut Vodje omizij	-Mize -Stoli -Flip-chart papirji (plakati) -Flumastri -Naslovi področij (omizij) + kratek opis

	<p>Na vsakem omizju je naslov področja, s kratkim opisom ter ključnimi vprašanji za udeležence. Vprašanja so namenjena usmerjanju razprave ter pomoč pri dialogu.</p> <p>Po 15 minutah se razprava prekine in udeleženci se presedejo na drugo omizje ter začnejo razpravo o drugi tematiki. Eden od prejšnje skupine udeležencev ostane pri mizi za 2 minuti, da novi skupini predstavi dotedanje predloge, probleme, izzive, ki so bili identificirani.</p> <p>Skupine udeležencev ne bodo ostale ves čas enake, ampak naj se udeleženci pomešajo</p> <p>Opravijo se trije krogi (3x15 minut) razprav.</p>		
20.20 20.50	<p>Predstavitev zaključkov in predlogov</p> <p>Predstavniki omizij predstavijo svoje ideje, predloge, zaključke razprav (plakate).</p> <p>Nove predloge lahko podajo tudi udeleženci, ki morda niso uspeli obiskati tega omizja.</p>	Borut + udeleženci	
20.50- 21.00	<p>Zaključek in zahvala</p> <p>Predstavi se, kako se bo uporabilo te predloge, zaključke, se zahvali udeležencem za sodelovanje ter se jih povabi k nadaljnjim aktivnostim (sodelovanju tudi v bodoče).</p>	Blaž Nina Borut	

REZULTATI 1. SREČANJA (predstavljeni po vnaprej določenih vsebinskih sklopih)

PARTICIPACIJA MLADIH

Participacijo mladih lahko na splošno opredelimo kot aktivno sodelovanje mladih pri sprejemanju odločitev o katerikoli zadevi (tudi širše v političnem prostoru), ki zadevajo oblikovanje družbe v kateri živimo. Participacija mladih se lahko odvija v različnih organizacijah oz. institucijah, projektnih ali neformalnih skupinah, pri čemer je treba posebej izpostaviti mladinske organizacije. Mladi se v odločanje lahko z različnimi oblikami organiziranosti vključujejo neposredno ali posredno.

Kaj pričakujete od občine Cerklje ob Gori na področju vključevanja in participacije mladih pri javnem odločanju?

Kakšen model sodelovanja si želite z občino (npr. ali je vzpostavljena komisija ustrezná)?

Na kakšen način naj mladi v občini sodelujejo med seboj (npr. preko mladinskega sveta lokalne skupnosti, neformalno povezovanje, itd.)?

Kako krepiti sodelovanje in participacijo mladih (med seboj, z občino, z drugimi akterji) v občini Cerklje ob Gori?

Predlogi, izzivi, problemi:

- Od občine pričakujemo, da nas posluša.
- Enkrat letno naj občina pripravi poročilo o uresničevanju LPM ter drugih dogovorov (če so bili ti sprejeti).
- Če pride do problemov pri realizaciji LPM, naj se o teh težavah obvesti mlade.
- Ko se pojavi problematika, bi se lahko za mnenje vprašalo tiste, ki jih to zadeva oz. zanima (na podoben način, ko je potekalo posvetovanje).
- Za posvetovanja bi se lahko uvedel fiksni termin (npr. prvi petek v mesecu); poleg posvetovanj, bi bila ta srečanja namenjena tudi temu, da lahko posamezniki izpostavijo, kaj jih v občini moti, ali kaj je dobro urejeno.
- Zapisniki posvetov, srečanj, sestankov, ki se vežejo na javne zadeve morajo biti pripravljene in javno dostopni (kot tudi vsi zapisniki dela organov občine).
- Vzpostavitev lokalnega informacijskega središča (v povezavi z informiranjem mladih), ki bi omogočil tudi različne pristope za zbiranje pobud.
- Organizacija posvetov župana z mladimi/občani.
- Povabiti mlade k soorganizaciji aktivnosti za mlade.
- Spodbujanje aktivacije mladih v lokalnem okolju na način, da ti prevzamejo soodgovornost za izvajanje aktivnosti in posledično za to, kar se dogaja v lokalni skupnosti
- Organizacija aktivnosti za vse mlade, preko katerih bi tudi povezovali tudi društva (mladinske organizacije in organizacije za mlade).
- Uvedba participatornega proračuna.
- Zagotoviti povratne informacije glede podanih predlogov in pobud (kaj se dogaja, kje je realizacija, itd.).
- Organizirati aktivnosti, s katerimi bi mladim razložili/pojasnili zakaj je pomembno sodelovati/participirati v aktivnostih v lokalni skupnosti (in širše).

MOBILNOST IN PROSTI ČAS

Mobilnost mladih je zmožnost mladih, da v okviru doseganja ciljev za osebnostni razvoj, osamosvajanje, za namene prostovoljskega in mladinskega dela, formalnega ali neformalnega izobraževanja, zaposlitvenih ter kariernih ciljev, bivanjskih priložnosti ter prostočasnih aktivnosti prehajajo med različnimi kraji v matični državi in zunaj nje.

Prostočasne aktivnosti spodbujajo pozitiven razvoj mladih, omogočajo mladim varno raziskovanje svojih talentov, sposobnosti in aspiracij, kar jim pomaga pri iskanju njihove vloge v družbi. Mladi razvijajo svojo samopodobo, se zavedajo sebe in svojih sposobnosti in tako pridobijo samospoštovanje, osebni nadzor in odgovornost, torej lastnosti, ki jih potrebujejo na poti osamosvajanja.

Kaj pričakujete od občine Cerklje ob Savi na področju mobilnosti mladih in prostočasnih aktivnosti?

Kateri so ključni izzivi in težave na teh dveh področjih?

Kakšne prostočasne aktivnosti si želite?

Predlogi, izzivi, problemi:

- Več športnih in rekreacijskih dejavnosti, ki bi bile za mlade cenovno ugodnejše.
- Večja promocija prostočasnih dejavnosti.
- Ustanoviti kakšen športni klub (težava, ker je Cerklje ob Savi majhen kraj, malo ljudi, malo interesa).
- Večnamenska dvorana za kulturne prireditve za spodbujanje kulturnih dejavnosti, sodelovanja in kulturnega udejstvovanja.
- Seznaniti društva z možnostmi uporabe javnih (občinskih) prostorov.
- Štop cona (na Britafu -> Idrija, Tolmin; Cignca -> Škofja Loka, Želin -> Idrija, Tolmin).
- Shuttle bus po vaseh (nekajkrat na dan; mobilnost za starejše občane).
- Plac, kodr lahk dilaš kar češ za kogarkoli, kadarkoli (#nocontrol).
- Kolesarska steza (Želin – Trebuša – Most na Soči), ki bi jo uredili z udarniško akcijo mladinskih društev.
- Urejena sprehajalna pot: pločnik Cerklje ob Savi Log (za tekače, mamice z vozički, itd.).
- Čim več peš cone ter kolesarskih in sprehajalnih poti.
- Parkirišče za kolesa.
- Uporaba programov kot je Erasmus+ za krepitev mednarodne mobilnosti.
- Ureditev javnih površin.
- Boljše avtobusne povezave.

ZAPOSLOVANJE

Zaposlitev mlademu človeku omogoča socialno in ekonomsko osamosvajanje. Po končanemu formalnemu izobraževanju si želijo vstopiti na trg dela in finančno neodvisni začeti samostojno življenje. Brez zaposlitve si težko uredijo bivanjske razmere, ki bi jim posledično omogočile tudi ustvarjanje lastne družine. Brez lastnih sredstev težje vzpostavljajo in krepijo socialne mreže in so nagnjeni k večji socialni izključenosti (med mladimi je kar 14 % mladih, ki živijo pod pragom revščine (vir: MSS).

Kakšne so po vašem mnenju zaposlitvene možnosti in možnosti za delo (tudi študentsko delo) v občini Cerčno?

Ali se kot mladi občani se srečujete z določenimi preprekami, ki vas silijo, da si delo poiščete izven občinskih meja? S katerimi?

Na kakšen način bi lahko, po vašem mnenju, lokalna skupnost pristopila k reševanju problemov brezposelnosti med mladimi (npr. program karijerne orientacije za mlade, spodbujanje prihoda novih zaposlovalcev v občino, ...)?

Predlogi, izzivi, problemi:

- Presenečeni smo nad tem, da zaposlitev in lastna sredstva vplivajo na to, kako oblikujem socialno mrežo (in posledično na socialno vključenost oz. izključenost).
- Kaj lahko naredi občina: (1) odpiranje manjših in srednjih podjetij, (2) karierno svetovanje (in prostori), (3) prostori za odpiranje podjetij (arhitekturni biroji, odvetniške pisarne, itd.
- Občina naj financira kadrovske štipendije.
- Občinske štipendije za socialno šibkejše in nadarjene.
- Problem je, da ni primarnih možnosti za zaposlitev glede na izobrazbo, ambicija (ne samo kelnarjenje, proizvodnja, itd.).
- Razvoj turizma (nova delovna mesta; subvencije za podjetnike, ki želijo razvijati turizem – gradnja apartmajev, glamping; subvencije za razvoj turističnih kmetij, spodbude mladim kmetom, da se ukvarjajo s turizmom.
- Omogočanje neformalnih izobraževanj, ki jih mladi potrebujejo pred zaposlitvijo (npr. kako napisati CV); s tem se zagotovi tudi možnost za krepitev življenjepisa, lahko pa se ponudi tudi študentsko delo lokalnim mladim, če imajo znanja za izvajanje teh delavnic.
- Subvencioniranje elektro in vodnih priključkov pri gradnji novih poslovnih/gospodarskih objektov.
- Menedžerska izobraževanja, delavnice.
- Delavnice za spodbujanje podjetništva.
- Vzpostavitev modernega poslovnega okolja (internet, cestna infrastruktura, podjetniški inkubatorji, industrijska cona, pomoč pri pridobivanju dovoljenj, elektro infrastruktura, neformalna izobraževanja).
- Subvencije za samozaposlene s čim manj birokracije.
- Občina ponudbi mladim (študentsko) delo, takrat ko je obseg dela večji oz. prevelik, da bi ga občinski uslužbenci sami opraviči (npr. urejanje javnih površin, itd.).
- Občina sofinancira izmenjavo storitev med občani (npr. nekdo potrebuje, da se pripravi neka obsežna baza podatkov, vendar ne obvlada Excela – mlada oseba ima to znanje, občina pa tu pomaga s plačilom/delnim plačilom te storitve).

- Financirati zaposlitve v CMAK-u.
- Krepitev povezovanja in sodelovanja med občino in gospodarstvom.

STANOVANJSKA POLITIKA

Zagotavljanje ustreznih možnosti oz. podpornega okolja za ureditev primernih stanovanjskih razmer za mlade pomeni pozitivne učinke, kot so olajšano osamosvajanje mladih ter hitrejše odseljevanje, kar pomeni prevzemanje odgovornosti v vsakodnevem življenju, aktivnejše vključevanje v vse sfere družbenega življenja in delovanja ter ustvarjanje lastnih družin. To je pomemben potencial za družbeni in ekonomski razvoj lokalnega okolja ter krepitev kakovosti življenja v lokalni skupnosti, saj se ohranjajo učni, delovni in druge razvojni potenciali mladih v lokalnem okolju in preprečuje odseljevanje mladih, ki ga tudi mladi sami vidijo kot veliko grožnjo za lokalno skupnost

Katere so ključne težave mladih v občini Cerkno na področju reševanja stanovanjskega vprašanja?

Na kakšen način bi lahko, po vašem mnenju, lokalna skupnost pristopila k reševanju stanovanjske problematike v Cerknem (npr. občina zagotavlja nižje obrestne mere za mlade, mlade uvršča v posebno kategorijo v razpisu za podelitev neprofitnih stanovanj, ...)?

Predlogi, izzivi, problemi:

- Problemi:
  1. Mladi nimajo denarja za nakup ali gradnjo.
  2. Prazna stanovanja in propadajoče hiše v zasebni lasti.
  3. Ni stanovanj za najem/odkup.
  4. Dolgi in dragi birokratski postopki.
- Rešitve:
  - 1. točka (Mladi nimajo denarja za nakup ali gradnjo)
    - Subvencioniranje kreditov/brezobrestni krediti.
    - Priprava zazidljivih parcel s strani občine.
    - Subvencioniranje komunalnega prispevka za mlade.
    - Subvencije za priključek na elektro in vodovodno omrežje (pri novogradnjah).
    - Znižanje cene vrtca za družine s kreditom.
  - 2- točka (Prazna stanovanja in propadajoče hiše v zasebni lasti)
    - Nova stanovanjska politika za občinska stanovanja (bivanje max 5 let – neprofitna najemnina).
  - 3. točka (Ni stanovanja za najem/odkup)
    - Novogradnja blokov.
    - Podpora za obnovo starih hiš.
  - 4. točka (Dolgi in dragi birokratski postopki)
    - Priprava zazidljivih parcel s strani občine.
    - Nov odlok o prostorskem načrtu (zazidljivost parcel).

Ostali predlogi:

- Ureditev dovozov do osamljenih kmetij (spodbujanje mladih kmetov).
- Mladi naj imajo prednost pri iskanju (dodelitvi) stanovanj.
- Brezobrestni krediti.
- Preurejanje/dozidava hiš (v eni hiši se lahko uredita dve stanovanju).

- Občina naj spodbudi obnovitev/revitalizacijo praznih hiš in zaraščenih parcel izven Cerknega (težave niso samo v Cerknem, ampak po celi občini).
- Spodbude občine privatnim družbam za gradnjo novih stanovanjskih nepremičnin.

INFORMIRANJE MLADIH

Informiranje mladih zajema najrazličnejše (nekomercialne) družbene aktivnosti, ki mladim nudijo informacije s področij, ki jih zadevajo oz. jim omogočajo, da aktivno odločajo o lastnem osebnem razvoju. Med osnovne informativne vsebine prištevamo predvsem informacije povezane s šolanjem, poklicnim usmerjanjem, zaposlovanjem, osamosvajanjem, zdravjem in socialnim varstvom, pomočjo v stiski, prostim časom, z zagovorništvo in pravicami, z aktivnimi dejavnostmi, aktivnostmi v prostem času, ekologijo, mednarodnimi dejavnostmi, itd.

Na kakšen način naj poteka komunikacija z mladimi, da bodo informacije dosegle čim širšo skupino zainteresiranih?

Katere kanale (oglasna deska, spletna stran, družbena omrežja, itd.) se naj uporablja za informiranje mladih?

O katerih področjih in vsebinah želite biti informirani?

Predlogi, izzivi, problemi:

- Problem:
  - o Mlade je treba prepričati, da se jih lokalna politika tiče in da potrebno njihovo sodelovanje. V njih je potrebno spodbuditi interes do tega, da so informirani.
- Načini komunikacije:
  - o Uvesti redna srečanja enkrat mesečno (npr. prvi petek v mesecu).
  - o Pripravljati zanimive in enostavne informacije, ki pritegnejo pozornost (in spodbujajo nadaljnje raziskovanje).
  - o Skupinske predstavitve.
- Vsebine:
  - o Sprejeti dogovori
  - o Objava predlogov
  - o Obravnava problematike
- Kanali komunikacije:
  - o Radijska mladinska oddaja (vodili in pripravili bi jo mladi; vsebine povezane z lokalnih dogajanjem na področju mladih, tematike, ki mlade pritegnejo).
  - o Družbena omrežja (samo poudarki; celotne informacije so objavljene na spletni strani)
  - o Radio
  - o Spletna stran
  - o Mailing lista (za izbrane vsebine)
  - o Lokalni časopis, ki ga (so)ustvarjajo mladi
  - o Obvestila po pošti
  - o Vitrina pri pošti
- Drugo:
  - o Skenirati današnje miselne vzorce in rezultate javno objaviti na občinskih kanalih (FB, spletna stran, Cerkljanske novice).
  - o Zagotoviti javno objavo vseh zapisnikov, sklepov, dogovorov in rezultatov posvetovanj na spletu.
  - o Ustrezno arhivirati rezultate posvetovanj.

MLADINSKO ORGANIZIRANJE

Mladi, ki so več let člani v mladinskih organizacijah, so aktivnejši in odgovornejši državljani, praviloma bolj osveščeni, kar vpliva na kvalitetno njihovega življenja kot v okoljih, v katerih delujejo, saj v ta prostor vnašajo svoje ideje, krepí se medgeneracijska solidarnost, več je pobud za spremembe in ponudba aktivnosti v lokalnem okolju je bogatejša.

Kaj so izzivi in težave na področju mladinskega organiziranja v občini Cerčno?

Kakšno podporo in ukrepe bi morala izvajati občina Cerčno, da bi okrepila mladinsko organiziranje v lokalni skupnosti?

Predlogi, izzivi, problemi:

Izzivi:

- Veliko mladih ni vključenih v mladinske organizacije in za to tudi niso zainteresirani.
- Nepovezanost organizacij.
- Ni medgeneracijskega sodelovanja.
- Dogodki ne vključujejo lokalne skupnosti.
- Pomanjkanje prostora za že obstoječe organizacije.
- Manjka prostor (ustanova), kjer bi se lahko družili mladi (ali vsi ostali občani – medgeneracijsko sodelovanje), ki niso vključeni v mladinske organizacije (trenutno se družijo v gostilnah).
- Pojavnost organizacij.

Rešitve:

- Določiti osebo, ki bi bila mladim na voljo za nasvet, kontakt (politično neodvisna).
- Redno zaposlena oseba, ki bi svetovala društvom (pri razpisih, postopkih, itd.).
- Uvesti neformalna druženja članov mladinskih organizacij, ki so namenjena samo druženju.
- En prostor za mlade in mladinske organizacije (poleg prostora, naj se zagotavlja tudi program).
- Samoiniciativnost mladinskih organizacij za povezovanje.

Bojimo se:

- Prostor za mlade postane nova organizacija, ki se ne povezuje z ostalimi. Posledično vsi ostanemo brez prostora.

Drugo:

- Prostor za mlade že obstaja, vendar se ga bo zaprlo čez 3 mesece (izziv povezan s sodelovanjem mladinskih organizacij)

Pripravil:

Borut Cink